

Єгор Голівець,
співробітник Фонду Президентів України

ОБРАННЯ ДОНАЛЬДА ТРАМПА 47-М ПРЕЗИДЕНТОМ США: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ СВІТУ ТА УКРАЇНИ

Опубліковано: Голівець Є. Обрання Дональда Трампа 47-м президентом США: виклики та перспективи для світу та України // Діяльність Президента України в умовах російсько–української війни. 2024. Випуск 46 (142). С. 25-28.

Обрання Дональда Трампа 47-м президентом США у 2024 році стало результатом зростаючого суспільного незадоволення політикою демократів, викликаного економічними проблемами, культурними конфліктами та кризою довіри до політичної еліти. Трамп спрямував свою кампанію на формування образу лідера, здатного «повернути Америці величність» через прямі звернення до робітничих класів, які страждали від наслідків глобалізації, закриття промислових підприємств і політики вільної торгівлі. Його популістська риторика об'єднала виборців, які побоюються втрати своєї соціальної переваги, особливо у штатах «іржавого поясу».

Ключовим фактором, що забезпечив перемогу Трампа, стало невдоволення населення політикою Джо Байдена, включаючи проблеми на кордоні з Мексикою, економічну інфляцію. Ігор Рейтерович наголошує, що перемога Трампа демонструє кризу традиційних демократичних інститутів у США, які не змогли протистояти політичній радикалізації ([Укрінформ](#)).

Трамп неодноразово наголошував на необхідності посилення прикордонного контролю, зокрема через відновлення ініціативи побудови стіни на кордоні з Мексикою. Він також виступав проти ліберальної імміграційної політики демократів, яку часто зображав як загрозу американській культурі та економіці. Подібні меседжі знаходили відгук серед

виборців, які асоціювали іммігрантів із конкуренцією на ринку праці та зростанням злочинності.

Економічний націоналізм став ще однією важливою складовою його платформи. Трамп акцентував увагу на необхідності відновлення промисловості у США, критикуючи політику «відкритих ринків» і укладення багатосторонніх торговельних угод, які, за його словами, завдають шкоди американським працівникам. Також він обіцяв підтримувати виробництво всередині країни через зменшення податків і дерегуляцію, що особливо привертало малий бізнес і підприємців.

Віталій Портніков наголошує, що перемога Трампа свідчить про кризу політичного мейнстріму, де виборці все частіше шукають альтернативу в особах, які виступають проти усталених еліт ([Радіо Свобода](#)).

Успіх кампанії Трампа можна також частково пояснити тим, що він став символом опору тим соціальним змінам, які пропагують прогресивні рухи і які сприймаються неприйнятні частиною прихильників «традиційного» суспільства. Дональд Трамп із самого початку кампанії зробив акцент на боротьбі з тим, що він називає «пробудженою культурою». Трамп використав це питання, щоб залучити голоси виборців, які відчували, що їхні культурні та соціальні цінності під загрозою через інтенсивне впровадження політики «всезагальної інклюзивності». Для багатьох виборців, особливо серед старшого покоління та консервативних християн, ці зміни виглядали неприязно або навіть загрозово. Такі наративи, які Трамп і його соратники активно підтримували, стали важливими елементами, що підтверджували образ президента, котрий готовий відстоювати інтереси «звичайних американців», не обмежуючи себе рамками політичної коректності.

Експерти, такі як Ігор Рейтерович, зазначають, що успіх Трампа у 2024 році став не лише наслідком його харизматичного стилю лідерства, але й відображенням глибоких структурних змін в американському політичному ландшафті ([Радіо Свобода](#)). За словами Євгена Магди, «успіх Трампа є сигналом про загострення поляризації в американському суспільстві та

посилення запиту на авторитарний стиль керування» ([LRT](#)). Політичний експерт Олег Саакян зазначив, що повернення Трампа до Білого дому може призвести до значних змін у зовнішній політиці США, включаючи зменшення військової допомоги Україні ([NV](#)).

Трамп активно використовував альтернативні платформи, як-от Truth Social, щоб уникнути цензури з боку великих соціальних мереж. Це дозволило йому донести свою риторику безпосередньо до своєї аудиторії, яка все більше скептично ставиться до мейнстримних медіа. Водночас його критика великих технологічних компаній і «лівого лобі» створювала образ політика, який протистоїть потужним корпораціям і захищає інтереси «простих людей».

Це свідчить про те, що перемога Трампа — це не лише успіх окремого політика, а й сигнал про необхідність переосмислення ролі культури в сучасній політиці. Виборці більше не обирають лише між економічними програмами чи зовнішньополітичними концепціями — вони шукають лідерів, які здатні зрозуміти їхні цінності та страхи. У цьому сенсі успіх Трампа став дзеркалом, яке відображає значно ширші соціокультурні процеси в американському суспільстві.

Обрання Дональда Трампа 47-м президентом США є знаковою подією, яка сигналізує про серйозні зміни у глобальній політичній динаміці та в середині американського суспільства. Це не просто тріумф його особистої політичної стратегії, а й відображення глибоких соціальних розломів, посилення популістських тенденцій і зростання запиту на сильне лідерство. Трамп зумів капіталізувати на невдоволенні значної частини американців політикою його попередників, звернувши увагу на проблеми імміграції, економічної нерівності та культурної ідентичності.

Ця подія також має серйозні наслідки для глобальної політики. У своїй попередній каденції Трамп демонстрував прагнення до перерозподілу міжнародних зобов'язань США, що викликало суперечки серед союзників і партнерів. Зараз Трамп обіцяє «зупинити війни» і говорить про небажання використовувати збройні сили США за кордоном ([Liga.net](#)).

Для України існують ризики скорочення фінансової та військової допомоги. І, слід віддати належне нашим європейським союзникам, як ЄС в цілому, так і окремі держави вже напрацьовують відповідні плани дій у випадку, якщо песимістичні (для України) прогнози щодо американської допомоги справдяться. Втім, представники політикуму та експертного середовища висловлюють також інші думки. Зокрема, досвідчений український дипломат Володимир Огризко вважає, що Україні не слід вважати, що «все пропало». «В кінцевому рахунку ніхто ж не говорив, і сам Трамп ніколи не говорив, що він буде на побігеньках у Кремля. Трамп що хоче? Він хоче зробити Америку знову великою, правда? А як же можна зробити Америку великою, ставши другим номером у світовій політиці?», - ставить експерт питання, яке виглядає як риторичне ([РБК-Україна](#)). Своїми обережними спостереженнями, що не є негативними для України, поділився за підсумками свого спілкування з Трампом канцлер Німеччини Олаф Шольц, який припустив, що Дональд Трамп з приводу України «займає більш витончену позицію, ніж це часто припускають» і висловив незгоду з поширеною думкою про те, що Трамп може укласти певну угоду з Володимиром Путіним щодо України в обхід інтересів Києва. «Ніщо в розмові [з Дональдом Трампом] не вказувало на це», – запевнив Шольц ([УНІАН](#)).

Загалом наразі найближчою до реальності виглядає думка ізраїльського військового експерта Марка Бабота: «Ніхто не знає, яким буде Трамп. (...). Трамп, він досить несистемний політик, він може робити сюрпризи» ([FREEDOM](#)). Несистемність у політиці суто формально може виглядати як здатність вдаватися до кроків, котрі у спортивній термінології називають «на межі фолу». Зокрема, Трамп упродовж передвиборчих перегонів неодноразово оприлюднював деталі своїх розмов із Путіним, вкрай неприємні для російського лідера, що як таке з боку політика світового рівня вже є неоднозначним кроком, причому, що цікаво, російська сторона жодного разу не виступала зі спростуваннями. Можна припустити, що саме непередбачуваність Трампа є вкрай некомфортною для Путіна.

Обрання Трампа демонструє не тільки зміну політичного ландшафту в США, але й вплив цих змін на глобальному рівні. Це випробування для міжнародного порядку і здатності держав, у тому числі України, адаптуватися до нових геополітичних реалій. Як зауважив експерт Олег Саакян, хоча підтримка України з боку США не зникне повністю, але її обсяги можуть змінитися, що вимагатиме від нашої держави більш проактивної дипломатії ([ПРЯМИЙ](#)).